

› Keurhengst

Apache

Leonardo Da Vinci schreef het al: 'De ogen zijn de spiegels van de ziel'. Een andere uitbinker laat zo'n vijf eeuwen later zien dat dit nog steeds opgaat. Vrijwel iedereen die Apache van dichtbij kent, benoemt zijn sprekende oog; een erfenis van zijn moeder Tolanda. Hetzelfde oog dat in zijn jonge jaren vuur uitstraalde, werd onder de hoede van Emmelie Scholtens getemperd zodat hij zijn atletisch vermogen volledig leerde benutten. De Grand Prix-hengst mag zich sinds dit jaar, dankzij zijn sterk presterende nafok, rekenen tot de elite van keurhengsten.

Tekst: STEEF ROEST — Beeld: DIRK CAREMANS E.A.

De bruine hengst komt uit de stallen van Tonnie van der Koppel. De in 2014 overleden fokker uit Wade-noijen begon zijn stam met Ulex-dochter Hilda en wist met deze merrie een succesvolle fokkerij op te bouwen. Vijf generaties, vele sportpaarden, keuringskampioenen en goedgekeurde hengsten verder, komt begin deze eeuw de Krack C-dochter Tolanda ter wereld. Deze bekende Betuwse fokker had meerdere paarden samen met Erie Minkman uit Ochten en dat geldt ook voor de moeder van Apache. Minkman herinnert zich de twee jaar geleden overleden Tolanda nog goed. "Een prachtige, bloederige merrie met een heel groot en vooral ook vlug oog erin. Qua reacties was ze net zoals Apache is. Als er een sprietje bewoog, had ze het al gezien. Tolanda kon heel goed bewegen, haar achterbeengebruik was uitzonderlijk." Zoon Gerard van der Koppel heeft de fokkerij van zijn vader overgenomen en ook in zijn verhaal gaat het al snel over het mooie oog van de merrie. "Tolanda had een

prachtig hoofd, met een oog zó mooi. Het was ook een merrie met karakter. In de omgang een ontzettend lief en braaf paard, maar als ze bepaalde dingen niet wilde liet ze dat zeker merken."

"Hij kon uit een kommetje drinken"

Tolanda wordt als driejarige met 72 punten voor haar exterieur en 72 punten voor het bewegen vlot ster. Op de Centrale Keuring van Gelderland wordt ze reservekampioen en nadat ze de Nationale Merriekeuring heeft gelopen, slaagt ze een jaar later met 8'en voor haar stap en aanleg als dressuurpaard, een 7,5 voor haar draf en een 8,5 voor haar galoppade met gemak voor haar IBOP. De keuze voor UB40 wordt gemaakt, omdat zowel Van der Koppel als Minkman de Olivi-zoon aansprekend vinden en het gevoel hebben dat de combinatie goed zou kunnen passen. Het resultaat mag er zijn. "Een prachtig veulen. Hij kon uit een kommetje drinken, zo fijn was zijn hoofd", memoreert Minkman.

Indian Rock was kampioen van de KWPN Stallion Show. De met een prachtig model gezegende hengst toont volgens zijn amazone veel capaciteiten voor de toekomst.

Lea van de Koster

KWPN-GOEDGEKEURDE ZONEN

- › Grand Galaxy Win (mv.Jazz)
- › Hometown (mv.Ferro)
- › Intro K (mv.Rousseau)
- › Improver VDT (mv.Ferro)
- › Indian Rock (mv.Vivaldi)
- › Cum Laude (mv.Weltmeyer)

Laatbloeier

Als jong paard is Apache wat eigenzinnig. Hij is ruim een jaar oud als hij van de zomerweide richting de winterstalling mag en het blijkt een lastige opgave om het bloederige hengstje te vangen. “Het was wel een beetje een laatbloeier”, vervolgt Van der Koppel. “We hebben hem wat eerder uit de groep gehaald om hem wat extra bij te kunnen voeren. Als tweeënhalfjarige kocht Ad Valk zich in en daar is hij ook klaargemaakt voor de hengstenkeuring. Op de eerste bezichtiging liet hij zich goed zien en Ad nam hem vervolgens helemaal van ons over.”

Het is ook gedurende diezelfde eerste bezichtiging als Emmelie Scholtens haar latere succespaard voor het eerst ziet. Scholtens heeft op dat moment nog geen idee hoe bijzonder dit paard voor haar carrière zal worden. Zijn blik in de kooi is haar wel altijd bijgebleven. “Apache viel me heel erg op. Niet alleen door zijn lopen, maar ook door de manier waarop hij de wereld inkeek. Het was nog een jeugdig hengstje. Zijn uitstraling en dat hoofd zijn nooit veranderd. Hij kijkt nog steeds zo.”

Reservekampioen

Een paar maanden later wordt Apache op de KWPN Stallion Show uitgeroepen tot reservekampioen en in het najaar van 2008 wordt de hengst met 78 punten ingeschreven in het stamboek. De hengst scoort 8'en voor zijn stap, galop, souplesse en aanleg als dressuurpaard. Zijn draf levert een 7 op, voor houding en balans krijgt hij een half puntje extra. Het hoogste cijfer, een 8,5, krijgt Apache voor zijn rijdbaarheid en bewerkbaarheid.

“Ik vond het een eer dat Ad mij vroeg”

Yvonne Copal, destijds stalamazone bij Ad Valk, neemt plaats in het zadel van de UB40-zoon en zij rijdt hem als vierjarige naar de tiende plaats in de Pavo Cup. “Hij was daar veel hengst en enorm afgeleid”, blikt Emmelie terug. “Ik kan me nu nog beter indenken hoe dat voor Yvonne moest voelen. Apache is op zijn best als hij alleen in de ring is, in de Pavo Cup liep hij met meerdere paarden in de baan. Een maand later belde Ad of ik hem wilde rijden. We waren net voor onszelf begonnen. Het kost tijd om een bedrijf op te bouwen, eigenaren waren nog wat terughoudend. Ik vond het een eer dat Ad mij benaderde om een veeldekkende hengst als Apache te rijden.”

OPVALLENDE NAKOMELINGEN

- › Brinkhof's Envogue (mv.Rousseau) Lichte Tour onder Trea Mulder-Dolsma
- › Edeem (mv.Democraat) Lichte Tour onder Jessica Nijpjes
- › Electra (mv.Jazz) Lichte Tour onder José van Haaren
- › Ferrari STH (mv.Vivaldi) Lichte Tour onder Jeanine Nekeman
- › Figaro (mv.Zichem) Grand Prix onder Sandy van Boxmeer
- › Filemon A.K. (mv.Welt Hit II) Lichte Tour onder Justine Mudde
- › Filius Apache (mv.Tietse D) Lichte Tour onder Marrit Reusien
- › Flanell (mv.Don Schufro) Lichte Tour en WK Jonge Dressuurpaarden onder Veronique Roerink
- › Florence (mv.Farrington) Lichte Tour onder Evgeny Shargovich (RUS)
- › Future (mv.Democraat) Lichte Tour onder Albert Nap
- › Gaudi Vita (mv.Welt Hit II) Lichte Tour en WK Jonge Dressuurpaarden onder Joyce Heutink
- › Goldenboy Vinckenburgh (mv.Olivi) Lichte Tour onder Nars Gottmer
- › Grand-Charmeur (mv.Cocktail) Lichte Tour onder Jonna Schelstraete
- › Hero of Holland (mv.Metall) WK Jonge Dressuurpaarden onder Emmelie Scholtens
- › Jovian (mv.Tango) reservekampioen Pavo Cup 2018 en winnaar VWF-dressuur 2017

De hengstencompetitie begint wat moeizaam. “Het kwam eigenlijk te vroeg. Apache kon dat nog niet helemaal bolwerken. Hij moest gewoon veel mee op pad.” De ervaring doet de hengst goed, want in de finale wordt de hengst reservekampioen achter Andretti (v.Special D) en in de Pavo Cup staat de hengst achter Amazing Star (v.Flemmingh) opgesteld. Carl Hester rijdt dat jaar de Pavo Cup-paarden over en hij beschrijft de hengst als ‘grappig en intelligent’. Het blijft even bij reservetitels, want in de klasse M moet Apache weer Amazing Star voor zich dulden. In de klasse Z/ZZ-Licht bemachtigt hij wel de titel.

Geen held

Ondanks dat de hengst in de beginjaren wat sensibel was op vreemd terrein, heeft de amazone nooit enige angst gekend op zijn rug. “Ik ben in het zadel zeker geen held, eerder heel voorzichtig. Op Apache ben ik nooit bang geweest. Hij is niet stout, soms werden de indrukken net wat teveel voor hem. Dan wist hij het even niet meer. Er zijn paarden die niet willen werken en daardoor bepaalde reacties geven, dat is bij hem nooit geweest. Ik moet wel eerlijk zeggen dat ik dit niet zonder Jeroen (Witte, red.) zou kunnen. Wij zijn goed op elkaar ingespeeld en voor ons is het normaal als Apache een keer veel hengst is. Ik begrijp dat mensen het soms zien en hem dan veel hengst vinden.

Emmelie Scholtens:
“Je komt niet snel
een luie Apache
tegen.”

Het losrijden met veel paarden om hem heen is nog steeds moeilijk voor hem. Het is daarentegen wel een heel fijn paard om proeven mee te rijden, dat heeft hij door de tijd heen echt geleerd. Rondom de ring voel ik hem omschakelen en zodra ik bij A binnenkom, gaat er een knop om. Ik hoef op Apache nooit hard te werken in de ring.”

◀ Geweldenaar Jovian (mv.Tango) werd reservekampioen in de Pavo Cup. De imponerende hengst is inmiddels bij meerdere Duitse stamboeken en in Denemarken goedgekeurd.

10 voor het uitstrekken

Na zijn jongepaardenverplichtingen komt de hengst van start in de Subtop, waar hij regelmatig met enorme scores bovenaan staat. Zijn uitgestrekte draf brengt vele juryharten in extase en dat levert geregeld de ultieme 10 op. “Een supermooie periode”, blikt Emmelie terug. “Veel mensen hadden een mening over hem en die was niet altijd positief. Dat stak mij best wel, want ik was echt fan van hem. Hij is heel intelligent en leerde bijvoorbeeld heel makkelijk zijn oefeningen. Daarom gaf het mij een dubbel goed gevoel dat hij zo goed meedraaide. Het behalen van het Lichte Tour-kampioenschap in 2012 was wel echt heel mooi.”

Langer dan verwacht

Niet elk uitmuntend Lichte Tourpaard schopt het uiteindelijk tot de Grand Prix. Had Scholtens al snel het idee dat dit een Grand Prixpaard zou worden? “Samen met Edward (Gal, red.) hebben we hem rustig klaargemaakt voor het zware werk. Het duurde langer dan ik van tevoren had verwacht. Dat lag aan mij, want ik had wel veel paarden gereden die op dat niveau liepen, maar nog nooit Grand Prix gereden. Als ik het opnieuw zou mogen doen, was ik bijvoorbeeld eerder begonnen met piafferen. Nu doe ik dat veel sneller spelenderwijs, ook dat moest ik nog leren. Ik deed eigenlijk maar wat. De passage vond hij wat lastig. Apache heeft een wat vluggere manier van draven, het duurde even voordat hij het vertragen goed oppakte.”

CIJFERS

- › 50 elitemerries
- › 91 stermerries
- › 56 IBOP-merries
- › 9 aangewezen hengsten
- › 6 KWPN-goedgekeurde zonen
- › 24 sportmerries

Leanne de Koster

Op achtjarige leeftijd liep Figaro (mv.Zichem), met Sandy van Boxmeer in het zadel, al naar fraaie scores in de Grand Prix.

Gerard van der Koppel:

“Apache is op de juiste plek terecht gekomen.”

“Geef mij maar een stal vol Apache’s”

“Je komt niet snel een luie Apache tegen”, stelt Emmelie als we vragen naar de nakomelingen van Apache. “Bij Apache doet het me goed dat hij naast zijn sportieve prestaties ook zo goed vererft. Zo bewijst hij toch het ongelijk van de praat uit zijn beginjaren. Ik heb echt veel van zijn nakomelingen gereden. Over het algemeen vind ik ze superknop met een mooi hoofd. Ze zijn intelligent, al kunnen sommigen soms wat sensibel zijn. Het zijn geen paarden waar je als ruiter hard op hoeft te werken. Zijn nakomelingen hebben vaak goede basisgangen en veel talent. Geef mij maar een stal vol jonge Apache’s.”

Paarden voor het grote werk

Dat is niet alleen maar figuurlijk bedoeld. Een behoorlijk aantal jonge Apache's passeerden de stallen van Trainingsstal Witte-Scholtens. Waaronder geweldenaar Jovian (mv.Tango), die onder Eva Möller naar de reservepositie in de Pavo Cup liep. Indian Rock (mv.Vivaldi) staat nog steeds in Gorinchem. Hij werd als driejarige gekroond tot kampioen van de KWPN Stallion Show en liep vooraan mee in de hengstencompetities en de Pavo Cup. Op het WK Jonge Dressuurpaarden liep de fraai gemodelleerde bruine hengst naar de negende plaats. Indian Rock heeft volgens Scholtens alles in huis om uit te groeien naar een Grand Prix-paard en hij is daarin niet de enige nazaat. “Ik zie ook dat Apache's nakomelingen meer kunnen dan jongepaardenwedstrijden. Het zijn naar mijn idee zeker paarden voor het grote werk.” Dat blijkt ook uit de cijfers. Uit zijn eerste jaargangen lopen veertien paarden

Lichte Tour, negen ZZ-Zwaar en de uit een Zichem-moeder komende Figaro is door Sandy van Boxmeer al op achtjarige leeftijd Grand Prix gestart.

Eenheid

Apache is inmiddels veertien jaar en in de bloei van zijn sportieve loopbaan. Op verschillende internationale wedstrijden stond de hengst in de top 10. Het is dan ook geen geheim dat de hengst veel betekent voor Emmelie. “We zijn al heel lang samen en ik ben heel erg trots op hem. Zoals hij door de proeven heengaat op Jumping Amsterdam: we zijn dan echt een eenheid. Ik hoop dat Apache altijd bij mij blijft, dat verdient hij ook.”

Niet alleen Emmelie is trots op haar oogappel, ook Van der Koppel krijgt kippenvel als het duo de baan betreedt. “Apache is op de juiste plek terecht gekomen. Het is een bijzonder paard met een heel bijzonder karakter. Ik ben blij dat hij Emmelie gevonden heeft en zij er zo’n bijzondere relatie mee heeft. Ere wie ere toekomt: zij heeft de juiste knoppen gevonden en hem gemaakt tot wie hij nu is”, besluit de fokker uit Wadenoijen. ●

VERERVING

De in 2008 bij het KWPN goedgekeurde Apache heeft een dressuurindex van 141 punten met een betrouwbaarheid van 92%. Zijn exterieurindex staat op 110 punten (95% betrouwbaarheid), voor het vrij bewegen scoort de hengst met 115 punten (95% betrouwbaarheid) nog hoger op zijn index. Qua stokmaat zien we een score van 103, wat betekent dat deze hengst licht vergroot. Apache blijkt op verschillende onderdelen bovengemiddeld te vererven. We zien behoorlijk lichte hoofd-halsverbindingen (82), lange halzen (93) en een verticale halsrichting (89), waarbij de bespiering weleens naar arm (109) neigt. Het beenwerk is opvallend fijn (119) en hard van kwaliteit (87), al worden er weleens smalle voeten (108) signaleerd. In draf zien we heel veel ruimte (87), souplesse (85), kracht (83) en een dragend achterbeen (79). De galoppade is ruim (90), krachtig (87) en eveneens gedragen (86).

APACHE UB 40 x KRACK C

GENETISCH PROFIEL		BTBH.	*	*	*	GEMIDDELD	*	*	*	
Dressuur	laag	92%				141				hoog
Exterieur	laag	95%				110				hoog
Vrij bewegen	laag	95%				115				hoog
OC-gezondheid (GFW)	laag	69%				97				hoog
Stokmaat	klein	94%				103				groot

Tijdens het NK Subtop begin maart liet Gaudi-Vita (mv.Welt Hit II) onder Joyce Heutink van zich horen.

